

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ІСПИТІВ ДО АСПІРАНТУРИ

Спеціальність 229 Громадське здоров'я

Спеціалізація – соціальна медицина

I. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Основні принципи охорони здоров'я в Україні (Закон України № 2801–ХІІ від 19.11.1992 р. «Основи законодавства України про охорону здоров'я» зі змінами, внесеними Законом № 76–VIII від 28.12.2014 р. стаття 4), система заходів на державному і регіональному рівнях щодо їх виконання.
2. Методи соціальної медицини, що забезпечують контроль належного функціонування системи охорони здоров'я. Характеристика методів експертизи та експерименту, їх використання з метою підвищення якості медичної допомоги.
3. Методи дослідження в системі охорони здоров'я. Зміст соціологічного методу, його значення в наукових дослідженнях та для оцінки якості медичної допомоги, зокрема в системі сімейної медицини.
4. Діяльність громадських і благодійних організацій з питань охорони здоров'я, їх вплив на покращення медичної і соціальної допомоги населенню (ВООЗ, ЮНІСЕФ, ЮНЕСКО, Червоний Хрест).
5. Нова політика ВООЗ в охороні здоров'я. Значення європейської концепції глобальної стратегії ВООЗ «Здоров'я для всіх у 21 столітті».
6. Хронічні неспідемічні захворювання, організація системи профілактичних заходів щодо попередження цієї патології.
7. Основні принципи організації сімейної медицини. Характеристика контингентів, що обслуговуються, показники ефективності диспансерної роботи амбулаторій ЗП/СМ.
8. Профілактична спрямованість сфери охорони здоров'я. Система державних соціально-економічних та медичних заходів щодо реалізації профілактичних програм та технологій. Види профілактики, їх характеристика.
9. Диспансеризація – провідний метод профілактики захворювань, її мета, організація та використання в діяльності лікаря загальної практики-сімейної медицини.
10. Реабілітаційна допомога в охороні здоров'я, види, етапи, інфраструктура закладів, значення.

II. ЕКОНОМІКА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

1. Організаційні засади зовнішньої та внутрішньої економіки охорони здоров'я, проблеми їх функціонування та складові економічних витрат зовнішньої економіки.
2. Оцінка ефективності діяльності лікувально-профілактичних закладів та роботи лікаря у сучасних умовах: медична, соціальна, економічна ефективність, їх критерії.

3. Визначення і аналіз економічної ефективності діяльності закладів охорони здоров'я, економічних збитків при тимчасовій втраті працездатності, що викликана захворюваністю населення та травматизмом. Економічний ефект. Прямі витрати та непрямі втрати.
4. Планування як одна із функцій управління системою охорони здоров'я. Методи, принципи планування в охороні здоров'я. Послідовність процесу планування.
5. Складові маркетингової діяльності медичного закладу. Функції, види та принципи маркетингу в охороні здоров'я.
6. Процес маркетингового дослідження в системі охорони здоров'я, види, етапи, основні елементи. Джерела маркетингової інформації.
7. Бізнес-план при організації підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я, методи, завдання, етапи розробки.
8. Ціна медичної послуги, її складові, види. Ціноутворення в умовах амбулаторного та стаціонарного лікування пацієнтів. Цінові стратегії.
9. Методика фінансового планування діяльності медичних закладів: бюджет та кошторис лікувально-профілактичного закладу (структура, етапи створення, відповідальність).
10. Моделі фінансування охорони здоров'я за різних систем охорони здоров'я: страхової, державної та приватної систем організації охорони здоров'я, їх переваги і недоліки.

III. БІОСТАТИСТИКА

1. Етапи санітарно-статистичного дослідження, порядок складання плану та програми дослідження.
2. Інформаційно-аналітична служба системи охорони здоров'я України, завдання, організаційно-функціональна структура, джерела медичної інформації (обліково-звітна документація).
3. Вибірковий метод статистичного дослідження, його наукові переваги, репрезентативність статистичної сукупності, значення для одержання вірогідних результатів.
4. Відносні величини, види, характеристика, методика обчислення, використання в практиці охорони здоров'я.
5. Графічні зображення, мета, види, вимоги, застосування в аналізі роботи лікаря та закладу охорони здоров'я.
6. Динамічні ряди, їх види і статистична обробка (темп росту, темп приросту, абсолютний приріст, показник наочності). Значення динамічних рядів в статистичному аналізі.
7. Середні величини, їх види та методи вираховування, оцінка та застосування в аналізі діяльності закладів охорони здоров'я та роботі лікаря.

8. Параметричні закономірності статистичних даних, які використовуються в медицині, особливості їх статистичної обробки та визначення достовірності: обчислення середніх похибок (m_m і $m\%$), порядок розрахунку й оцінка.
9. Визначення суттєвості різниці статистичних показників за критерієм Стюдента (t), його значення для оцінки вірогідності. Порядок оцінки отриманих результатів.
10. Методи стандартизації статистичних показників, необхідність застосування в практичній охороні здоров'я, важливість для порівняння різних територій.

IV. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОКАЗНИКІВ ЗДОРОВ'Я

1. Показники здоров'я населення, поняття і коротка характеристика кожної групи.
2. Фізичний розвиток як прямий показник здоров'я населення, характеристика сучасних показників фізичного розвитку, методи оцінки фізичного розвитку.
3. Соціально-медичне та соціально-економічне значення захворюваності та поширеності хвороб, їх фактори та причини. Аналіз захворюваності населення за рівнями та структурою.
4. Методика вивчення захворюваності, види, методи та джерела вивчення. Порівняльна характеристика методів.
5. Спеціальні показники захворюваності (за віком, статтю, за причинами, територією, за професійною зайнятістю), методика їх вирахування та порівняльний аналіз.
6. Система спеціального обліку окремих видів захворюваності, її медичне і соціальне значення, правила реєстрації і види реєстраційних документів. Порядок вирахування захворюваності і поширеності хвороб щодо кожної групи спеціального обліку.
7. Серцево-судинна патологія, її вплив на стан здоров'я населення. Організація кардіологічної допомоги в Україні, показники, їх розрахунок та оцінка. Державні програми щодо зниження захворюваності, інвалідності і смертності від серцево-судинних захворювань та значення своєчасного усунення факторів ризику.
8. Онкологічні захворювання, соціальне значення та сучасний стан в Україні, організація онкологічної допомоги в Україні, чинники ризику, заходи профілактики, система обліку, оцінка та аналіз показників.
9. Експертиза тимчасової непрацездатності, рівні, система обліку, поглиблений аналіз. Порядок видачі листка непрацездатності при вагітності та пологах.
10. Соціально-медичне і соціально-економічне значення захворюваності зі стійкою втратою працездатності (інвалідності), класифікація за групами важкості та причинами. Класи хвороб, що зумовлюють основні причини інвалідності дорослого населення. Результати експертизи інвалідності в залежності від прийнятого рішення комісії МСЕК.

11. Спеціальні показники смертності (за віком, статтю, за причинами, територією, за професійною зайнятістю), методика їх вирахування та порівняльний аналіз. Використання в організації охорони здоров'я та управлінні демографічною ситуацією.
12. Аналіз смертності немовлят за рівнями і структурою, типи смертності немовлят А, В, С. Науково-практичне значення для аналізу громадського здоров'я та якості медичної допомоги.
13. Материнська смертність, види, показники та причини, особливості в розвинутих країнах і тих, що розвиваються. Організація профілактики материнської смертності і місце сімейного лікаря в цій діяльності.

V. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

1. Провідна роль амбулаторно-поліклінічної допомоги в охороні здоров'я населення. Характеристика рівнів надання амбулаторної допомоги в сучасних умовах. Центри первинної медико-санітарної допомоги як основний заклад організації первинної медичної допомоги, структура, діяльність.
2. Амбулаторії загальної практики-сімейної медицини, їх структура, функції, місце в медичному обслуговуванні міського та сільського населення.
3. Організація медичного обслуговування міського населення на первинному рівні в умовах реформування галузі. Обсяг профілактичної і лікувальної роботи, контроль за їх якістю. Характеристика медичних закладів та медичних кадрів цього рівня.
4. Показники діяльності стаціонару, що характеризують використання ліжкового фонду та якість медичної допомоги, методика їх розрахунку та аналізу. Перспективи розвитку стаціонарної допомоги і напрямки реформування.
5. Організація амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги в умовах міської та сільської місцевості, трьохрівнева система надання а/г допомоги, функції сімейного лікаря і лікаря акушер-гінеколога.
6. Організація стаціонарної акушерсько-гінекологічної допомоги, завдання та зміст роботи стаціонарних закладів, особливості їх структури; основна облікова документація пологового будинку, методика обчислення та аналіз показників діяльності закладу.
7. Організація медичної допомоги дітям в умовах міської та сільської місцевості, трьохрівнева система надання педіатричної допомоги, функції сімейного лікаря і дільничного лікаря-педіатра. Ефективність охорони здоров'я дитини (профілактика перинатальної смертності та смертності немовлят).
8. Організація спеціалізованої допомоги дітям у плановому порядку та екстрених випадках. Надання медичної допомоги новонародженим. Завдання та зміст роботи дитячих лікарень, основна облікова документація, методика обчислення та аналіз показників діяльності закладів.

9. Геріатрична допомога в Україні, її система організації (амбулаторно-поліклінічні, стаціонарні та стаціонарнозамінні заклади). Завдання та перспективи розвитку геріатричної допомоги в Україні та світі.

10. Моделі організації паліативної допомоги. Структура та завдання закладів ОЗ, які надають паліативну допомогу дорослому населенню (хоспіси, паліативні відділення, центри паліативної допомоги).

11. Організація екстренної медичної допомоги (ЕМД) в Україні, завдання Державної служби медицини катастроф, її інфраструктура. Структура та діяльність регіонального Центру ЕМД.